

Prima assertio. epi successerunt in locum Aptorū aliorū
à B. Petro, in cuius locum successit Ponti. Romanus.

2ª omnes Apti fuerunt Vicarij Chrij, etiam B. Petrus,
sed hic primus fuit origine et dignitate.

3ª omnes epi sunt Vicarij Chrij, et Legati, sed Pontifex
Roma. supremus Vicarius.

4ª Vti B. Petrus et reliqui Apti fuerunt instituti à Chriò
ita et Ponti. Romanus, et reliqui epi sunt ex Chrij ins-
titutione, et sic ex iure diuino.

5ª epi sunt superiores presbiteris iure diuino.

Quatuor Tring. assertiones ferè se habent mutis quò ad
conuertentiam in veritate, ut queq; quodam modo
inferat alias, et inferatur ab alijs, et ex p^a eaz se-
quitur quinta, cum sū verum presbiteros succedere sep-
tuaginta duobus discipulis, quibus Apti erant ex Chrij
institutione superiores.

Pro nonnulla horū intelligentiā, opz premitere, in Aptis
fuisse aliqua, que proprie erant munus Apostolatus
et illis tanquam Aptis, spātiter fuerunt cōcessa, in qui-
bus nec Pontifex Romanus, nec alij epi succedunt illis
habuerūt enim Apti omnes donum cōfirmationis in
grā, donū linguaz et scripturaz, potatem faciendi miracula,
sanandi egros, pecuhare sps s. a. assistentiam, ne possent
eziare, scribendi aut condendi scripturas, que sunt

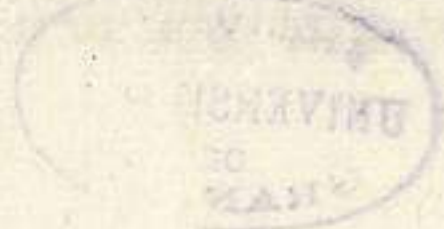

Verè canonice et sacre, quales sunt omnes, quas ecclesia
nobis tradidit nomine Ap[osto]l[orum], et eor[um] genuinas.

Alia vero sunt munera, quæ conveniebant ipsis Ap[osto]lis, cum
epi erant, et sic conveniunt omnibus epis, qualia sunt
administrare sacramenta, monere et docere unumquemque, pas-
cere gregem Chri[sti], vigilare pro animabus, regere, gubernare
ecclesiam, regere, punire, iudicare, et denique omnia illa
quæ cõter spectant ad sp[irit]uale regimen animar[um], ut dice-
gant in adeptione salutis. In his ergo, et Pontif. Rom[ano]
succedit in locum B. Petri, et reliqui epi in locum Ap[osto]l[orum]
unusquisque t[ame]n in ea parte et portione, quæ sibi à summo
Pontif. vel de eius voluntate signata fuerit, ipse enim
est distributor ecclesiar[um], ut nulli ulla possit contingere
nisi ab eo et per eum, cum sit supremus, et alij omnes
illi inferiores, et subditi.

His ergo premissis, quatuor illæ primæ assertiones simul
probantur, quoniam quidem, ut dictum est, conuertuntur,
una probata, reliquæ etiam probentur, si enim Ap[osto]l[us]
epi succedunt, et illi erant vicarij Chri[sti], ergo et isti sunt
etiam vicarij Chri[sti], quod si sum vicarij Chri[sti], ergo ab eo
constituti, ab eor[um] h[ab]ent plenam.

Imprimis. B. Paulus. 2. cor. 5. inquit pro Chri[sto] Agat[ur]
ne fungimur, haud dubium quin de se et reliquis Ap[osto]l[is]
etiam Petro, dicatur et sit verum, nam et Petrus
alio[rum] quilibet verè diceret, pro Chri[sto] Agat[ur] fungimur

et ad Ephe. 6. pro quo legatione fungor in catena ista,
eadem qz veritate Petrus potuit dicere dum eēt in vin-
culis, pro qz chro legatione fungor in catena ista.

Sancti Ecclia in prefatione omnium Aptorū, ut ijsdem
reclonibz gubernetur, quos opus tui vicarias eidem
conclisti preesse pastores - omnes qz Apti fuerunt vicarij
Chrij - nam sicut eps in magna diocesi constituit unum
gnalem et sumum vicarium, et alios inferiores in civi-
tatis aut opidis illi primis inferiores, a quo possunt
corrigi, puniti, ac depm pro causa ex commissione data illi
ab eps, et hi illi inferiores et sunt edicuntur vicem
gerere epi eius qz vicarij, et no illius vicarij gna-
lis, sed epi, ita et Apti alij a Petro, et epi omnes erant, et
sunt vicarij non Petri sed Chrij, licet ipso Petro eiusqz
successore inferiores.

Sunt autem innumera testimonia, et sumorū Pont. et
Aptorū doctorū prout veritatibus.

Innocentius Papa scribens omnibus epis, et habetur 7. q. 1.
ait, epi vero oppz oportune et importune atqz sine in-
termissione eccliam docere, eamqz prudenter regere,
et amare, ut a vitijs se abstineat, et salutem cosequi
possit eternā, et illa cum tanta reverentia eius docti,
nā suscipere debet, eumqz amare et diligere, ut legatum
dei et precomium veritatis.

Idem Innocent. epta 2a, scimus, inquit, sicut a Patribz

accepimus, Christum esse caput, cuius et membra sumus
ipse enim est sponsus et ecclesia sponsa, cuius filij nos
sumus, et ideo unum Deum habemus deum in celis

Sacerdotes vero vice Christi legatione funguntur in ecclesia

Et sicut ei sua coniuncta est sponsa, id est, ecclesia

sic epi iunguntur unicuique ecclesie proportionem suam

Alexander epistola 1^a. qui saculega, inquit, persequuntur

persuassione, et laedere nituntur episcopos, vel eos, qui de

recte sacrificant, indubitanter eum persequuntur, et

delamant, cuius vice funguntur.

Clementis epistola 1^a ad iacobum fratrem domini, vestrum est

eos instruere, eorum est vobis obedire, ut de eo, cuius

legatione fungemini. Idem epistola 3^a in principio.

Anacle. et h^{is} 21. d. in nouo testamento in loco inquit, eorum

(S. Apostolorum) successerunt epi, quos qui recipit, et verba

deum recipit, qui autem spernit eos, eum, a quo missus

et cuius legatione funguntur spernit.

B. Amb. super epistola ad corinthios. et habetur 33. q. 5.

mulier, inquit, coram episcopo non habet potestatem loqueri

quia episcopus habet personam Christi. et paulo post, quia

ergo ante iudicem Christum, ita ante episcopum sui, quia

vicarius domini est.

Clementis epistola de petris prope finem, sic habetur, epi

enim dicuntur sancti. Christi legati existunt, spiritus

sumus

111
sunt Pies, nij qd frēs et coepiscopi, coluntur com,
probantur ecclie.

D. Cipria. q. lib. epta. 2. et habetur. 7. q. 1. c.
nouatianus, ait, et cum sit à Chrō una ecclia, per
totum mundum in multa mēbra diuisa. Item epā,
tus vnus, multos epōy concordat numerositate diffusus.

Idem. D. cipria. de simplicitate prelatoꝝ tracta. 3. -
epātes (inquit), vnus est, cuius à singulis in soli,
dum pars retinetur.

D. Hiero. in Miche. et habetur. 35. d. c. ecclie principes
inquit, si in Apōy loco sumus, nō solum sermone eoz
imitemur, sed etiam cōversationē et abstinentiam.

Idem D. Hiero. et hī. d. 40. c. nō est facile, ait, non
est facile stare in loco Petri et Pauli, et tenere cathē,
tam regnatūm cum Chrō, quia hinc dicitur, nō sōy
filij sumus, qui tenent loca sōy, sed qui exercent
opera eoz.

Urbanus papa. et hī. 67. d. c. quoz viceꝝ. inquit,
quoz viceꝝ in ecclia habeant epī, et quis eis hanc dy,
mentem dare debeat, Augustinus ostendit, inquit,
pro patribꝝ tuis nati sunt tibi filij, Patres missi
sunt Apōy, pro Apōy filij nati sunt, et constituti epī
hodie enim epī, qui sunt per vniuersum mundum
unde nati sunt, ipa ecclesia Patres illos appellat.

ipsa illos genuit, et ipsa illos constituit in sedibus Pa-
trium, non ergo te putes desertam, quia non vides Paulum
non vides Petrum, quia non vides illos per quos nata est
de prole tua, crevit tibi paternitas, pro patribus tuis
sunt tibi filij, constitues eos principes super omnem terram
filios genuit ecclesia, constituit eos pro Patribus suis
principes super omnem terram.

De usichuq, et habetur de penia. d. 3. c. inter hec firmiter
dicit, quia .s. non comedunt filij Aaron quod pro peccato
erat in loco Sto, id est, pro eo quod peniam in ecclesia
commissi peccati peragi, ^{ut} sacerdotes non fecerunt, quibus hoc
preceptum est, quos Christus in ecclesia sua vicarius constituit
Junocan. 3. in concilio generali, et haec de summatum. c. 1. c. 1.
c. firmiter. 5. et hoc utiq. dicit. et hoc utiq. sacra-
nemo potest conficere, nisi sacerdos qui rite fuerit ordinatus
sine clavis ecclesie, quas ipse concessit Apostolis, eorumque suc-
cessoribus Iesu Christo.

B. Basil. de vita solitaria. c. 23. hoc inquit, ab ipso con-
docemur, qui Petrum post se ecclesie sue pastorem consti-
tuit, Petrus enim inquit amas me, pascere oves meas, et
quiescit omnibus pastoribus et doctores eandem potestatem
fuit, cuius signum est, quod omnes ex equo signam
absolvent, quemadmodum ille.

Pius Papa, et habetur. c. 9. 1. c. oves. oves, inquit
pastor

pastorem suum non reprehendant, plebs epm non
accuset, nec vulgus eum arguat, quia non est dis-
cipulus super magnum, epi n. a deo sunt iudicandi,
qui eos sibi oculos elegit.

D. Aug. in questi. ex utroq; testa. mixtam, inquit, na
nemo ignorat epas saluatore eccly instituisse, ipse
emin priusq; in celos ascenderet, imponens manus Aplos,
ordinauit eos epos, hoc Aplos spui Sca deputat,
cum dicit attendite vobis et omni gregi, in quo vos sps Sca
posuit epas regere ecc. dñi Ihu.

Optatus Mileuitanus, epos omnes apices et principes Apparat
iuxta id, constituit eos principes.

Eusebius hb. 4. c. 43. ubi obediunt presbiteris, qui sunt
in ecclesia, qui successione habent ab Aplos, qui cum epau
tus successione, carisma veritatis certum spm placitum
Ius acceperunt.

B. Amb. in pastoral. ait, repetitum est a dno tertio, pas-
ce oues meas, quas suscepit et quem gregem, non solum tunc
Deatus suscepit Petrus, sed nobis cum eas suscepit, et
cum illo nos suscepimus omnes, unde respondet sacerdo-
tibus cotraduntur, et merito rectoribus suis subdi-
ciuntur.

Nicolaus Taja Humifudo Morinensi epus, epi. 7. q. 1.
c. sciscitariis, in qua, precipue nos, qui tanq; arietes
ducatum gregibus presbiteris, imo qui et horum pastores

sumus, deo auctore, cum eis in periculis provisorie
sistere pro caelo conveniamus & loquatur de se, et alijs
Urbanus Primus in epistola unica, inquit, quod autem sedes
in episcopis ecclesijs excelsis constituta, et preparata inven-
iuntur, ut thronus, speculatione et potestate iudicandi
soluerendi atque ligandi à dno sibi datam materiam
docent.

Stephanus papa epistola 2^a, inquit, Apti et successores eorum
ac reliqui S^{ti} Petri noluerunt fieri facilem episcoporum accusa-
tionem, quoniam si facilis esset, aut nullus aut vix aliquis
modo inveniretur, throni dei vocantur, idcirco non debent
moveri, aut affligi, vel perturbari.

D. Ignatius in epistola ad Tralianos, inquit, quid enim
episcopus nisi omnem principatum omnemque potestatem omnium
illorum tenens, quemadmodum decet hominem tenere, imi-
tatione dei factum secundum virtutem, Et paulo post
qui ipsi istis inobediens fuerit, hic sine deo omnino erit
et impius, et contempneris christum, et ordinationem ipsam
minorans.

Et demum sunt innumera alia testimonia, que idem
omnino continent. Et omnia que probant episcopos succedere
in locum Apostolorum, eadem probant eos esse vicarios christi
et consequenter à christo dno institutos, et sic esse de iure
divino, et cetera.

Doctor quidam modernus dictus Antonius Monachus

de No...

113 82

de Mochare, qui scripsit quatuor tomos de sacri-
Missæ. in 3.º tomo. c. 4. citat. 21. concilia gñã,
sua et provincialia antiquissima, et 21. Pontifices
sumos Sctos, et 21. alios doctores nõ Pontifici sumos
antiquissimos, et 7. historiographos etiam anti-
quissimos, in quibus omnibus id habet quod epi-
scopi superiores presbiteris absolute absq; distinc-
tione, que oia euidenter probant iure diuino esse
superiores, qm̄ semper et omni tpe ab Apostolorum
et tpe ita creditum sit in ecclia, nõ ergo ex iure
humano, sed diuino (certa est hæc superioritas), et
sic concludit dictus doctor, si quis est tanti qd
authoritatis, uel summa fide dignus, parum credide-
rit, uel reclamauerit, haud video adferri ei possit
quidpiam, quo ad credendum adducatur, quare
tantq; ethnicus et publicanus talis habendus est,
et uerè hereticus. /

Anacle. epta. 2. scribens epis uniuersis in italia constitutis, ait
de ipis epis, si aut aliqui eos prius qd hoc egerint, lacerare,
accusare, aut infestare presumpserint, excoicent, et minime
absoluant anteq; persatisfactione (ut iam dictum est)
condigna egerint penam, qm̄ iniuria eorū ad Christum perti-
net, cuius legatione fungunt. /

D. Amb. 1. cor. 11. epus uocat Christi uicarius. /

Horrida epta. 4. c. 1.º

Delagius in epta ad Demignu. 7. q. 1. c. 6. 6. 6.

D. Cipria. lib. 3. epta. 9. v. h. c. d. n. r. 93. d.

Nicenũ conc. grecũ in diatropi de hierazena. d. n. r. ep. Apti 3.º

frat^{us} dicitur in relectione sua de platea ecc^{le} proprie finem
dicit q^{ue} stando in iure diuino Apti poterant designare sibi
successores, et Paulum assumpsisse Thimoteus in regimen
animar^{um}.

B. Cyprianus ep^{ist}a .9. ad rogatianu^m lib. 3. et h^{ic} in .c. d^{omi}n^{us} n^{ost}r^{us}
93. d. ait meminisse aut^{em} diaconos debent q^{ui} aptos .i. ep^{iscop}os
et presbiteros d^{omi}n^{us} elegit, diaconos aut^{em} post ascensu^m d^{omi}n^{us} in
celum Apti sibi constituerunt ep^{iscop}atus sui et ecc^{le} ministros,
si nos aut^{em} aliquid audere contra deum possumus, qui ep^{iscop}os fecerunt
q^{ui} et contra nos audere diaconos a quibus fiunt .i.

Ex concilio Papiensi h^{ic}, q^{ui} in illo loco. ad ep^{iscop}o .q. per doctores
intelligunt^{ur} ep^{iscop}os, ut refert^{ur} a Gratiano .c. qui suis ep^{iscop}is .93.
qui suis ep^{iscop}is noⁿ obediunt, indubitanter reprobi et rei excom^{muni}cati
porio ipsi a deo donu^m summi muneris consequunt^{ur}, qui suis doctores

op^{er}is ep^{iscop}o est doc^{tor}
torem.

toribus q^{ui} recte ep^{iscop}os intelligunt, libenter obediunt .i. /
cum dicat paulus doctores e^{ss}e positos a deo, et ep^{iscop}os, si idem s^{un}t

Anach. ep^{ist}a illa .2. supra citata preter verba que citant^{ur}
a Gratiano .c. in nouo testam^{en}to ponit et h^{ec}. h^{ec} et alia peric^{ula}
considerantes Apti statuerunt ne facile como uerent^{ur} aut
rarent^{ur} aut accusarent^{ur} columnas st^{ru}ct^{ur}e dei ecc^{le}si^e, que apti et
successores eor^{um} noⁿ in merito dicunt^{ur}. et ibidem .i. iⁿ iⁿis q^{ui}
decedentibus, in locu^m eor^{um} successerunt ep^{iscop}os. / unde male
cognoscat gratianus, dicens, surrexerunt, cu^m in exemplis sui
generis.

Beda^{us} super luc. lib. 3. c. 15. ait ep^{iscop}os succedere Aptis
Eusebius Papa, idem dicit, et h^{ic} .c. manus impositio de consecra
tione .d. 5.

In concilio florentino .c. de confirmationis sacra^{men}to. hoc idem
Damianus papa in ep^{ist}a de ep^{iscop}is sic ait / q^{ui} aut^{em} solis Aptis eor^{um}
successoribus

114
83
Anacle. epta. 3. ait ep̄s tenere locum p̄tor̄
clemens. epla. 2^a et 3^a. verbanus epta. 4. et h̄. 12. q. 1.
c. videntes et. c. vlt^o. 88. d. ubi gratianus refert
verba. B. Aug. in ps. 44. Leo. 10. in cōc. lateranen. sessi. 4.
epta. 22. in extrauag. cōtra errores Marsilij Patani in
cipianus. lib. 4. epta. 9. B. Hiero. in epta ad euang.
et h̄. c. legim. 93. d. (et ysidorus lib. 2. de offiis
ecclesiasticis, et rebatq̄ est in cōc. archiepisensi. c. 9. et
Justinianus consti. 41. p̄la. lib. 1. titu. 3. codicis. 1.
S. Tho. opus. 19. c. 4. ad arg. dicit ep̄s superior
ēē presbiteris vice diuino. / vide.

B. gregor. eulogio Patriarche Alexandino scribens epta
30. lib. 7°. d. 81. 99. d. c. finali. nō permisi se appellari
ep̄m̄ vniuersalem, q̄ cognoscebat alios ēē ep̄s p̄ter ip̄m
à Chr̄o institutos ad gubernatiō^ē suę eccl̄ie. verba
eius sum que sequunt. Ecce in prefatione epte, quā ad
me ip̄m, qui profubui, direxistis, superbe appellatiōis verborū
vniuersalem me Papam dicens, imp̄mere curastis, gaffe,
~~eo to~~ mihi dulcissima stitua vlt̄a nō faciat, q̄ vobis
subtrahit, qd̄ aliter, plusq̄ rō exigis, p̄bet. ego nō verbis
quero p̄porari, sed moribz, nec sonore ēē deputo, in quosq̄
meos honore suum perdere cognosco, meus nāq̄ est honor, vni-
uersalis eccl̄ie, meus honor est fr̄um meorū solidus vigor,
tunc. n. honoratus sum, cum singulis quibusq̄ honor
debitus nō negat, si. n. vniuersales me Papā vlt̄a stis dicit,
negat se hoc ēē, qd̄ me fateri vniuersū, sed absit hoc, recc,
dat verba que vanitate inflant, et charitate vulnerant.
h̄c. B. gregor. vide alia op. ad idem. d. 99. presertim
c. p̄ sedis excōc. Africanis canone. 20. cōc. Carthageni 3.
et. c. nullus ex epta Pelagij. 2. ad oēs ep̄s. /

B. Isido. ubi sup. s. lib. 2. de officijs. c. 9. Tenet cu' D. Aug.
q' dicit institui Aptos ep'os luc. vlt. ante q' ascendere in celum
aut saltem hoc v' sentire, sic. n. ait. quoniam permanens imponit
a predecessoribus dei sacerdotibus epi ordinant' antiqua institutio
est, isaac. n. Ep. sic et superius impletor legis et prophetarum
d. n. Ihs' Chris' permanens imponit Aptis suis b'ne dixit, sicut
euang. luc. scilicet est et perduxit eos trans bethaniam et elevavit
manus suas, et b'ne dixit eis, factu' est aut' cu' b'ne dixit
illis, discessit ab eis, et ipsi reversi sunt in hierusalem cu' gaudio magno
et in albi. Aptos ex precepto sp'is c. Paulo et barnabe ad
manus imp'ita est in ep'os, et sic missi sunt ad euangelizandum
hoc isidorus.

Clemens Martiri lib. recognitionu' ad iacobum pag. 14.

Jacobum a dno ordinatum esse ep'm.

Anacle. Papa ept. 3. loquens de ep'is et presbiteris ait,
acerdotum ordo fr'es bipartitus est, et sicut illius dno constitutus
a nullo debet perturbari.

Sistus Papa ept. 2. ait ab hac sta sede, a stis Aptis
et defendi, et liberari epi iungi sunt, ut sicut eorum dispo
ordinasse dno, primitus sum constituti. Ep.

In interreligione caroli. s. imperatoris. c. de pape et ep'is
pate dicit ep'os iure diuino esse institutos.

Urbanus ept. unica. et ignatius ept. ad magnesianos, quoniam
est. b. in ordine, ait, dignu' est ergo et vos obedire ep'is
et in nullo ei contradicere, terribile est. n. tali contradicere
no. n. istu' visibiles quis spernit, sed illum invisibilem
in eo contemnit, qui no' p' a quocunq' contemni, sic. n. non
ab hoie sed a deo habet promotione, dicit. n. deus san
li de contemptoribus eius no' te precientur sed me. Recogit

concilium et Basiliens, et, ut memini, constantien, de termi-
minat qd concilium ^{quasi} hinc inde ^{est} aucto. ^{et} ap. Chris, qd et
personae oes que in illo sunt congregatae. s. ep. 1.

fr' dominicus de soto in 4. sen. d. 18. q. 4. et clarius d. 21.
q. 1. az. q. an ep. iure diuino succedunt aptis tanq. pre-
lati et gubernatores in suis dioecibus, atq. adeo eo ipso q. creantur
ep. iure diuino hnt iuris dictione in foro exteriori, at uero
sacerdotes quos de iure diuino sim. instituti sacerdotes, tñ
forsã nō eodem iure precept. est, ut parochijs preficerent
tanq. aiaz curati, sed hoc fortase institutum est ab eccl. et
quos, qd ueri similis est, à iure diuino id sit deducendum, tñ
ad aiaz curã, quam iure diuino ipsi gerunt nō attinet illas
hnt iuris dictione, hoc soto. / ex q. 69 sequi et presbiteris su-
periores ee ep. iure diuino. /

fr' Alphonsus de Castro lib. de iusta heretico. p. 1. c. 24.
tenet q. in ep. p. iuris dictione dat. p. consecratione, et q. ibi
efficit pastor, et dat. illi p. ad excoicandum ep. et addit
qd qn ab illo auferunt oues, manet cum illa p. iuris dictio,
nis, et ita concludit q. Cayeta. qui dixit in opus. de auz. 1.
p. excoic. c. 19. p. iuris dictione dari a papa et
hoic in me. et nō adeo, errore et falsitate dixisse. / vide eum.
Henri. de Gandauo q. 9. q. 22. sicut iuris dictione ep. q.

de a. Chris. /
Idem, fr' Jean' de uictoria. in 4. sen. d. 18. et 19. de clauibus,
ubi ait q. stando in solo iure diuino p. ep., nisi per papã est
impeditus facere oia que p. spectant ad regimẽ aiaz sibi co-
missar, sicut papa p. facere respectu orbis à Chris sibi co-men-
dati ea, que spectant ad regimẽ totiq. orbis, sed addit q. hoc
p. ep. p. a papa coactum et limitatum. / intellige cū causa. /

